

แนวคิดทางค่านปรัชญาการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

นาย สมพงษ์ สิงหะผล

005247

ศูนย์วิทยทรัพยากร

มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาความหลักสูตรบัณฑิตศึกษาสุภาพรุกษาสหกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2524

EDUCATIONAL PHILOSOPHICAL STANCES OF TEACHERS COLLEGE STUDENTS
IN NORTHEASTERN REGION

Mr Sompong Singhapol

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Educational Administration
Graduate School
Chulalongkorn University

1981

หัวขอวิทยานิพนธ์ แนวคิดทางค้านปรัชญาการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยกรุง
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดย นายสมพงษ์ สิงหะผล

ภาควิชา บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.ไพบูลย์ สินдарัตน์

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้มีวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปรัชญาที่บังคับ

.....
..... กรรมบัญชี
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุประดิษฐ์ บุนนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัตน์ ศันติเมธ)

.....
..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ไพบูลย์ สินдарัตน์)

.....
..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวขอวิทยานิพนธ์ แนวคิดทางค้นปรัชญาการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยครู ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ชื่อนิสิต นายสมพงษ์ สิงหะพล

อาจารย์บีบี. รองศาสตราจารย์ ดร. ไฟรุบ สินลาร์กุน

ภาควิชา บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2523

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบแนวคิดทางค้นปรัชญาการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชั้นปีสุดท้าย ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง และระดับปริญญาตรี ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยว่า แนวคิดทางค้นปรัชญาการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยครูในกลุ่มตัวอย่างประชากรโน้มไปทางลัทธิพิพัฒนาการนิยม และมีแนวคิดของเหล่าปรัชญาการศึกษา คือ สารคดnniyim นิรันดรนิยม พิพัฒนาการนิยม ปฏิรูปนิยม และอคติภารนิยมในแผลทางคณ ระหว่างนักศึกษาชั้นปีสุดท้าย ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง และระดับปริญญาตรี เครื่องมือที่ใช้ในการรวมข้อมูล เป็นแบบสำรวจปรัชญาการศึกษาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่ง เป็นแบบสำรวจปรัชญาการศึกษา 5 ลักษณะ คือ สารคดnniyim นิรันดรนิยม พิพัฒนาการนิยม ปฏิรูปนิยม และอคติภารนิยม แบบสำรวจปรัชญาการศึกษานี้ ตามแนวคิดของปรัชญาการศึกษาแห่ง 5 ลักษณะ ใน 4 ตามคือ ความหมายของ การศึกษา ความหมายของ การศึกษา องค์ประกอบของการศึกษา และกระบวนการเรียนการสอน ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยมีจำนวนทั้งสิ้น 619 คน การวิเคราะห์ข้อมูลได้ วิเคราะห์โดยการหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การทดสอบค่าที่ ผลการวิจัยปรากฏข้อconclusion ดังนี้

1. แนวคิดทางค้านปรัชญาการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขั้นบี๊ดใหญ่ ระดับการเรียนต่อวิชาการศึกษาชั้นสูง และระดับปรัชญาครู ในมุ่งไปทางลัทธิพิธีกรรมการนิยม เมื่อแยกวิเคราะห์ในความหมายของการศึกษา จุดมุ่งหมายของการศึกษา องค์ประกอบของ การศึกษา และกระบวนการเรียนการสอน ปรากฏว่า ความหมายของการศึกษา จุดมุ่งหมายของการศึกษา และองค์ประกอบของ การศึกษา ในมุ่งไปทางลัทธิพิธีกรรมการนิยม ส่วนกระบวนการเรียนการสอน ในมุ่งไปทางลัทธิปฏิรูปนิยม

2. แนวคิดทางคานบrixถูกการศึกษาของแต่ละด้านที่มีอยู่ สารตัดนี้เป็น
นิรันดร์นิยม พิสูจน์การนิยม ปฏิรูปนิยม และอัตโนมานิยม ของนักศึกษาวิทยาลัยกรุง
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชั้นมีสุภาพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง
และระดับปริญญาตรี เทคนิคกับอย่างไม่มีแบบสำคัญที่ระดับ .01 ทุกสาขาวิช

Thesis Title   Educational Philosophical Stances of Teachers
                    College Students in Northeastern Region

Name   Mr Sompong Singhapol

Thesis Advisor   Associate Professor Paitoon Sinlarat, Ph.D.

Department   Educational Administration

Academic Year   1980

ABSTRACT

The major objectives of this research were to study and compare the educational philosophical stances of last year Teachers College students at Higher Certificate in Education level and Bachelor's Degree level in Northeastern region. It was hypothesized that the educational philosophical stances of the sampled students tended toward the doctrine of Progressivism. It was further hypothesized that there would be no significant difference in educational philosophical stances of each doctrine between the last year students at Higher Certificate in Education level and Bachelor's Degree level. The data for this research were collected by "Educational Philosophical Inventory" constructed by the researcher which classified into five doctrines : Essentialism, Perennialism, Progressivism, Reconstructionism, and Existentialism. This instrument also classified into four categories : The Meaning of Education, The Purpose of Education, The Elements of Education,

and The Learning-Teaching Process. A sample of 619 participated in the research. The obtained data were analyzed statistically by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, and t-test.

Major findings :

1. The educational philosophical stances of last year Teachers College students at Higher Certificate in Education level and Bachelor's Degree level tended toward the doctrine of Progressivism. When the analysis was made concerning on the four categories of each doctrine, the results were that "The Meaning of Education," "The Purpose of Education," and "The Elements of Education" tended toward the doctrine of Progressivism, whereas "The Learning-Teaching Process" tended toward the doctrine of Reconstructionism.

2. There was no significant difference in educational philosophical stances of each doctrine between last year Teachers College students at Higher Certificate in Education level and Bachelor's Degree level at the .01 level.

กิติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เริ่มต้นและสำเร็จด้วยความคิดเห็น ช่วยเหลือ
แนะนำให้เสนอแนะ และตรวจแก้ไขข้อมูลของ กลุ่มคนที่กำลังใช้ความหวัง
ที่ตลอดระยะเวลาทำวิจัย อาจารย์เพรียภาคี รองศาสตราจารย์ ดร.ไทรรย์
สินลารักษ์ และได้รับคำเสนอแนะ เพื่อแก้ไขที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการ เสนอผล
การวิจัยจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรัชัย ตันติเมธ และผู้ช่วยศาสตราจารย์
วไลรักน์ บุญสวัสดิ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่าน เป็นอย่างสูง มา
ณ ที่นี่

อนึ่งงานวิจัยฉบับนี้จะสำเร็จด้วยความคิดเห็นไม่ได้หากไม่ได้รับความช่วยเหลือ
จากบุคคลหลายฝ่าย อาทิ เช่น ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บรรจง จันทรสา ผู้ช่วย
ศาสตราจารย์ศุภาร ศรีแสน อาจารย์ ดร.ศศิถา ปรางค์ประพานพร อาจารย์ ดร.
กิติมา ปรีดีศิลป์ อาจารย์รัตน์ ศิรินาม อาจารย์เรืองศักดิ์ อัมไพพันธ์ อาจารย์
วนิษฐ์ บุญคุณ อาจารย์ปัระนุช ภอรปศิริพัฒน์ อาจารย์ลากูร เข็มทอง และฤกษ์มิบ
ของผู้วิจัยอีกจำนวนหนึ่งที่ช่วยเป็นครูรุ่นในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ
ทุกท่านที่ให้การรักนามไว ณ ที่นี่

หัวงานวิจัยฉบับนี้เพื่มมีสาระประโยชน์ต่อการพัฒนาการศึกษาของชาติและ
การวิจัยในระดับที่ลึกซึ้ง ต่อไปอีกอย่าง ผู้วิจัยขอขอบคุณเป็นครั้งนี้ชาพระคุณแก่บุคคล
มารดา และครูอาจารย์ทุกท่านที่ให้ประสิทธิ์ประสิทธิ์ทางวิชาการความรู้ แก่คนจนลงบ้าน

สมพงษ์ สิงหาพล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	๔
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	๘
ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้ทรงคุณธรรม	๙
คณะกรรมการฯ	๑๐
รายการตารางประชุม	๑๑
บทที่	
๑. บทนำ	๑
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
สมมติฐานการวิจัย	๕
ขอบเขตของการวิจัย	๖
ขอบเขตของการวิจัย	๗
ขอบเขต	๗
ขอบเขต	๗
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	๗
ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย	๘
วิธีดำเนินการวิจัย	๙
๒. หลักสูตรและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๒
ปรัชญา	๑๒
การศึกษา	๑๗
ปรัชญาและศาสนา	๒๓
ปรัชญาการศึกษา	๒๖

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	61
3. วิธีดำเนินการวิจัยและการรวมรวมข้อมูล	67
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	67
กลุ่มตัวอย่างประชากร	67
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	69
วิธีเก็บรวบรวมรวมข้อมูล	75
การวิเคราะห์ข้อมูล	77
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	79
สถานภาพของบุคลากรแบบสำรวจ	80
แนวคิดทางค้านปรัชญาการศึกษา	86
เปรียบเทียบแนวคิดทางค้านปรัชญาการศึกษา	92
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	98
5. สรุปผลการวิจัย ภาระผูก负责任และขอเสนอแนะ	102
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	102
สมมติฐานการวิจัย	102
วิธีดำเนินการวิจัย	103
สรุปผลการวิจัย	103
การอภิปรายผล	104
ขอเสนอแนะ	109
บรรณานุกรม	111

ม
น
า

ภาคผนวก	.....	118
ประวัติผู้เขียน	.....	141

ศูนย์วิทยทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รายการหัวเรื่องประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละวิทยาลัยครุฯ จำแนกตาม กลุ่มตัวอย่าง	68
2. จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจจำแนกตามวิทยาลัยครุฯ และกลุ่ม ตัวอย่าง	76
3. จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจจำแนกตามเพศและกลุ่มตัวอย่าง ...	80
4. จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจจำแนกตามอายุและกลุ่มตัวอย่าง ...	81
5. จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจจำแนกตามสถานการศึกษา ก่อน เช่น ศึกษาในวิทยาลัยครุ	82
6. จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจจำแนกตามพื้นฐานทางค่านิยมของครัวเรือน	83
7. จำนวนผู้ตอบแบบสำรวจจำแนกตามภูมิลำเนา	85
8. การเลือกปรัชญาการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยครุฯ ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ชั้นมีสุขภาพ ระดับปริญญาตรี นิยมบัตรวิชา การศึกษาชั้นสูง	86
9. การเลือกปรัชญาการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยครุฯ ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ชั้นมีสุขภาพ ระดับปริญญาตรี	88
10. การเลือกปรัชญาการศึกษาของนักศึกษาวิทยาลัยครุฯ ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ชั้นมีสุขภาพ ระดับปริญญาตรี นิยมบัตรวิชา การศึกษาชั้นสูง และระดับปริญญาตรี	90
11. เปรียบเทียบการเลือกปรัชญาการศึกษาแต่ละสัดส่วนของนักศึกษา วิทยาลัยครุฯ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ชั้นมีสุขภาพ ระดับ ปริญญาตรี นิยมบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง และระดับปริญญาตรี....	92

12. เปรีบบเทียบการ เลือกแนวคิดของปรัชญาการศึกษาสารคดินิยม
ในแต่ละคน ของนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียง
เหนือ ชั้นปีสุกห้าย ระดับประกาศนียบัตรวิชาการ ศึกษาชั้นสูง
และระดับปริญญาตรี 93
13. เปรีบบเทียบการ เลือกแนวคิดของปรัชญาการศึกษานิรันดร์นิยม
ในแต่ละคน ของนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียง เหนือ
ชั้นปีสุกห้าย ระดับประกาศนียบัตรวิชาการ ศึกษาชั้นสูง และระดับ
ปริญญาตรี 94
14. เปรีบบเทียบการ เลือกแนวคิดของปรัชญาการศึกษาพัฒนาการนิยม
ในแต่ละคน ของนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียง เหนือ
ชั้นปีสุกห้าย ระดับประกาศนียบัตรวิชาการ ศึกษาชั้นสูง และระดับ
ปริญญาตรี 95
15. เปรีบบเทียบการ เลือกแนวคิดของปรัชญาการศึกษาปฏิรูปนิยม
ในแต่ละคน ของนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียง เหนือ
ชั้นปีสุกห้าย ระดับประกาศนียบัตรวิชาการ ศึกษาชั้นสูง และระดับ
ปริญญาตรี 96
16. เปรีบบเทียบการ เลือกแนวคิดของปรัชญาอัตลีภานิยม
ในแต่ละคน ของนักศึกษาวิทยาลัยครูในภาคตะวันออกเฉียง เหนือ
ชั้นปีสุกห้าย ระดับประกาศนียบัตรวิชาการ ศึกษาชั้นสูง และระดับ
ปริญญาตรี 97